

Správa o výsledku kontroly projektu – Prechodný fond 2004/016-764.03.02 Podpora národného programu boja proti drogám 2004 – 2008 v OZ Stop fajčeniu

Úvod

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2009.

Účelom kontroly bolo preveriť zákonnosť a správnosť použitia finančných prostriedkov Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (ďalej „SR SR“) poskytnutých na financovanie projektu v rámci Grantovej schémy na podporu Národného programu boja proti drogám 2004 – 2008 (ďalej len „Grantová schéma“) a overiť ich súlad s predpismi a pravidlami EÚ a SR.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a iných dokumentov pri realizácii zmluvy o poskytnutí grantu z finančných zdrojov EÚ a projektu, oprávnenosť a preukázateľnosť oprávnených výdavkov, monitorovacie a hodnotiace ukazovatele projektu.

Kontrola bola vykonaná v čase od 08.04.2009 do 29.05.2009 v občianskom združení Stop fajčeniu, Bratislava, (ďalej len „združenie“, resp. „príjemca“) za obdobie rokov 2006 až 2008. Projekt bol realizovaný v časovom rozmedzí od 01.09.2006 do 31.10.2007.

Výsledky kontroly

1. Všeobecná časť

Prechodný fond predstavuje prechodný finančný nástroj v období 2004-2006 pre nové členské štáty Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“), ktorý nahradil program PHARE.

Cieľom programu Prechodný fond 2004/016-764.03.02 Podpora Národného programu boja proti drogám 2004-2008 bola podpora realizácie Národného programu boja proti drogám v SR. Súčasťou programu bola aj Grantová schéma na podporu programov, iniciatív a aktivít zásadného významu, ktoré sú zabezpečované orgánmi verejnej správy a miestnej samosprávy, mimovládnyimi organizáciami a neštátnymi subjektmi.

Združenie ako mimovládna a nezisková organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, špeciálne zameranou na boj proti fajčeniu a tabakizmu vo všetkých jeho formách a podobách, splnilo

podmienky v zmysle Pokynov pre žiadateľov o grant v rámci Grantovej schémy (ďalej len „Pokyny“) ako oprávnený žiadateľ.

Zmluva o poskytnutí grantu z finančných zdrojov EÚ medzi Generálnym sekretariátom Výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog Úradu vlády SR ako zmluvným orgánom (ďalej len „zmluvný orgán“) a združením ako príjemcom bola uzatvorená dňa 05.09.2006 (ďalej len „zmluva“) na projekt „Vypracovanie a implementácia komunikačnej, vzdelávacej a informačnej stratégie v oblasti prevencie a kontroly tabaku na Slovensku“ (ďalej len „projekt“).

Realizácia projektu bola stanovená v dĺžke trvania projektu 14 mesiacov, čím **neboli dodržané podmienky grantovej schémy**, podľa ktorých obdobie trvania projektu nesmie presiahnuť 10 mesiacov.

Stanovené oprávnené náklady projektu sa zmluvný orgán zaviazal financovať maximálne do 100% odhadovaných celkových oprávnených nákladov, z toho 50% z prostriedkov Prechodného fondu a 50% z prostriedkov ŠR SR.

Hlavným cieľom projektu bolo vytvárať prostredie pre účinné predchádzanie vzniku a šírenie závislosti na tabaku. Aktivity smerovali k zvýšeniu informovanosti v oblasti fajčenia a tabakovej závislosti, predovšetkým medzi deťmi a študujúcou mládežou, ale aj medzi dospelou populáciou.

Projekt bol realizovaný prostredníctvom výchovy a vzdelávania v rámci tabakovej problematiky formou a metódami tlačových besied a diskusií, realizáciou školení a seminárov, prednášok, informačných workshopov, komunikáciou s verejnosťou cez internetové stránky.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a iných dokumentov pri realizácii projektov

Celkové oprávnené náklady projektu boli v rozpočte stanovené vo výške 1 783 045,50 Sk (47 501,01 Eur). Rozpočet bol čerpaný vo výške 1 774 207,60 Sk (47 265,57 Eur), tzn. vo výške 99,50 %. Príjemcovi bol zmluvným orgánom poskytnutý grant v dvoch zálohových platbách vo výške 80% sumy grantu. Združenie z poskytnutého grantu obstaralo dlhodobý hmotný majetok – 3 notebooky a projektor v sume 156 414 Sk (4 166,93 Eur) a krátkodobý hmotný majetok vrátane technického zhodnotenia v sume 75 116,50 Sk (2 001,14 Eur), celkom v sume 231 530,50 Sk (6 168,07 Eur).

Pre grantovú výzvu bol stanovený stály kurz 1 Eur = 37,537 Sk, preto aj v texte uvádzaný prepočet Sk/Eur je podľa tohto kurzu.

Príjemca viedol samostatnú analytickú evidenciu výdavkov projektu v rámci sústavy jednoduchého účtovníctva. Viedol peňažný denník s rozpisom príjmov a výdavkov v hotovosti a príjmov a výdavkov vykonávaných bankou za každý kalendárny mesiac doby trvania projektu. V peňažnom denníku viedol aj samostatnú analytickú evidenciu poskytujúcu podrobnosti o úrokoch naakumulovaných z prostriedkov vyplatených zmluvným orgánom.

Kontrolou rozpočtu projektu, účtovných dokladov a zmluvy bolo zistené, že príjemca:

- poskytol dodávateľovi Ing. I. S. – P. Bratislava preddavok vo výške 150 000 Sk (3 996,06 Eur) z prostriedkov EÚ a ŠR SR, ktorý nebol písomne vopred dohodnutý, čím **porušil ustanovenie § 19 ods. 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), podľa ktorého „*subjekt verejnej správy môže poskytovať preddavky, ak boli vopred v zmluve o dodávke výkonov a tovarov písomne dohodnuté, a to najviac na obdobie troch*

mesiacov v závislosti od vecného plnenia dodávok výkonov a tovarov;“. Súčasne porušil finančnú disciplínu podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. l) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého „porušením finančnej disciplíny je úhrada preddavku z verejných prostriedkov v rozpore s týmto zákonom alebo v rozpore s podmienkami určenými pri poskytnutí verejných prostriedkov.“,

- uhradil z bežných výdavkov zariadenia predstavujúce dlhodobý hmotný majetok v celkovej sume 156 414 Sk (4 166,93 Eur), čím **porušil ustanovenie § 19 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy**, podľa ktorého *„prostriedky štátneho rozpočtu možno použiť len na účely, na ktoré boli ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok alebo ustanovené podľa tohto zákona.“* Súčasne **porušil finančnú disciplínu podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. n) uvedeného zákona**, podľa ktorého *„porušením finančnej disciplíny je porušenie pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté.“,*
- nevedol evidenciu majetku v pomocnej knihe o zložkách majetku a nezaúčtoval v účtovnom období roku 2007 v účtovnej knihe tri účtovné prípady obstarania hmotného majetku v sume 17 700 Sk (471,53 Eur), čím **porušil ustanovenie § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého *„účtovná jednotka účtujúca v sústave jednoduchého účtovníctva účtuje v týchto účtovných knihách:...d) v pomocných knihách, ak je ich vedenie potrebné na preukázanie a vykazovanie predmetu účtovníctva v účtovnej závierke, napríklad pomocná kniha o zložkách majetku ...“* a súčasne **porušil ustanovenia § 8 ods. 1, 2 a 3 zákona o účtovníctve**, podľa ktorých *„účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. Účtovníctvo účtovnej jednotky je správne, ak účtovná jednotka vedie účtovníctvo podľa tohto zákona a ostatných osobitných predpisov. Účtovníctvo účtovnej jednotky je úplné, ak účtovná jednotka zaúčtovala v účtovnom období v účtovných knihách všetky účtovné prípady ...“,*
- dlhodobý nehmotný majetok nevedol podľa jednotlivých zložiek, neuvádzal údaje o účtovných odpisoch podľa odpisového plánu, čím **porušil ustanovenia § 13 ods. 1 a 2 písm. d) Opatrenia MF SR č. 22502/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania**, podľa ktorých *„dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok sa vedie podľa jednotlivých zložiek v pomocnej knihe majetku.“* ... „V knihe majetku sa uvádzajú údaje o účtovných odpisoch podľa odpisového plánu...“,
- nezaúčtoval po ukončení realizácie projektu hmotný majetok v sume 17 700 Sk do majetku, nevedol presné účtovné výkazy o realizácii projektu, čím **porušil Článok 7 bod 3. a Článok 16 bod 1. Prílohy II Všeobecných podmienok platných pre zmluvy o poskytnutí grantu z finančných zdrojov ES**, podľa ktorých *„po ukončení realizácie projektu musí byť vybavenie a dodávky zaúčtované do majetku príjemcu... Príjemca je povinný viesť presné, pravidelné a prehľadné záznamy a účtovné výkazy o realizácii projektu v zmysle platnej legislatívy (zákon o účtovníctve).“,*

- neúčtoval tak, aby účtovná závierka za rok 2007 poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, pretože vo výkaze o majetku a záväzkoch za rok 2007 neuviedol hodnotu majetku obstaraného z grantu, čím **porušil ustanovenia § 7 ods. 1 a 2 zákona o účtovníctve**, podľa ktorých *„účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, ... Zobrazenie v účtovnej závierke je pravdivé, ak sú pri ňom použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočností v účtovnej závierke.“* súčasne **porušil ustanovenie § 15 ods. 7 Opatrenia MF SR č. 22602/2002-92**, ktorým sa ustanovujú **podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení niektorých položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania v znení opatrenia MF SR č. 10354/2004-74**, podľa ktorého *„vo výkaze o majetku a záväzkoch sa uvádzajú jednotlivé položky majetku a záväzkov v členení za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie...“*.

Zmluva stanovovala príjemcovipovinnosť podniknúť všetky kroky potrebné na zverejnenie skutočnosti, že EÚ financovala alebo spolufinancovala projekt. Kontrolou printových materiálov a obrazovej dokumentácie bol zistený súlad s citovanými požiadavkami u desiatich tlačených materiálov a dvoch verejných akcií. Podľa fotodokumentácie priloženej k Záverečnej správe projektu nebolo preukázané, že príjemca podnikol všetky kroky potrebné na zverejnenie skutočnosti o financovaní projektu EÚ a zobrazenie loga EÚ u siedmych akcií.

3. Monitorovacie a hodnotiace ukazovatele projektu

Napĺňanie cieľov projektu upravoval časový harmonogram realizácie aktivít projektu, ktorý bol rozvrhnutý do 14 mesiacov s celoslovenskou pôsobnosťou.

V Grantovej schéme bod 1.9 Doba trvania projektu a časový harmonogram bol stanovený formát tabuľky, v ktorom mal byť časový harmonogram vytvorený. Príjemca nemal vypracovaný časový harmonogram v stanovenom formáte, čím **postupoval v rozpore s Grantovou schémou, bodom 1.9 Doba trvania projektu a časový harmonogram**.

Počas implementácie projektu predložil príjemca zmluvnému orgánu štyri priebežné správy a záverečnú správu. V troch prípadoch **nedodržel termíny na predloženie priebežných správ stanovené v článku 4 bodu 4.1 zmluvy**, podľa ktorého *„Priebežné správy vypracované v slovenskom jazyku musia byť predkladané každé tri mesiace od podpisu zmluvy, a to do 14 dní od ukončenia každého trimestra.“*

Záver

Finančné prostriedky grantu boli použité v súlade s účelom, na ktorý boli poskytnuté, tzn. na implementáciu projektu nazvaného „Vypracovanie a implementácia komunikačnej, vzdelávacej a informačnej stratégie v oblasti prevencie a kontroly tabaku na Slovensku.“

Pri kontrole implementácie projektu boli zistené viaceré nedostatky, najmä porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s verejnými prostriedkami, nedodržiavanie postupov

v účtovníctve najmä v náležitostiach a preukázateľnosti účtovných dokladov pri hospodárení s poskytnutými finančnými prostriedkami.

Protokol o výsledku kontroly bol prerokovaný so štatutárnym zástupcom združenia, ktorý na odstránenie zistených nedostatkov prijal opatrenia.